

Warszawa, dnia 17.10.2002 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

RPO-412420-IX-904/02/WK

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Pan
Dr Grzegorz Kurczuk
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny RP

Szanowny Panie Ministrze

Na podstawie sprawozdań pokontrolnych przedstawianych przez pracowników mojego Biura dokonujących wizytacji w zakładach karnych i aresztach śledczych powziąłem wiadomość, iż w Służbie Więziennej jest bardzo duża liczba nadgodzin, za które funkcjonariusze nie otrzymują stosownego wynagrodzenia bądź ekwiwalentu w postaci czasu wolnego.

Z uzyskanych w tej sprawie informacji od Dyrektora Generalnego Służby Więziennej (kopia pisma w załączeniu) wynika, iż liczba nadgodzin wysłużonych przez funkcjonariuszy, za które nie otrzymali dni wolnych dynamicznie rośnie. Na koniec 2000 roku wynosiła ona 927 tys., a obecnie osiągnęła poziom 1 600 tys. Nawarstwiająca się od lat braki etatowe oraz znaczny wzrost osadzonych spowodowały, że ta sama liczba funkcjonariuszy i pracowników więziennictwa zobowiązana jest wykonywać znacznie więcej zadań. W konsekwencji tego wykonywanie ustawowych zadań Służby Więziennej wymaga angażowania funkcjonariuszy w coraz to większym zakresie i faktycznie uniemożliwia udzielanie dni wolnych za nadgodziny. W chwili obecnej jedyną formą rekompensaty finansowej za wypracowane nadgodziny jest wypłacanie równoważnika funkcjonariuszom zwalnającym się ze służby. Zastosowanie tej metody wobec wszystkich funkcjonariuszy przekracza możliwości finansowe więziennictwa. W ocenie Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, jedynym sposobem na zmniejszenie zwiększającej się liczby nadgodzin jest zwiększenie liczby etatów. W opracowanym w 2002 r. w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej na potrzeby Sejmowej Komisji Sprawiedliwości i

Praw Człowieka raporcie „Podstawowe problemy więziennictwa” wskazano, że niezbędne jest wzmocnienie etatowe więziennictwa o 2000 etatów, w tym 1700 dla funkcjonariuszy.

W mojej ocenie, utrzymująca się w obecnym stanie sytuacja narusza podstawowe prawa funkcjonariuszy do otrzymywania wynagrodzenia za wykonywaną służbę i jest sprzeczna z art. 2 Konstytucji RP określającym, że Rzeczypospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Informuję także, iż niewypłacanie wynagrodzenia za godziny nadliczbowe jest sprzeczne z art. 4 ust. 2 Europejskiej Karty Społecznej sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r. (Dz.U. z 1999 r. Nr 8, poz. 67) który określa, że w celu zapewnienia skutecznego wykonywania prawa do sprawiedliwego wynagrodzenia, umawiające się strony zobowiązują się uznać prawo pracowników do zwiększonej stawki wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, z zastrzeżeniem wyjątków w przypadkach szczególnych. Karta ta wraz z protokołem została ratyfikowana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 czerwca 1997 r. Zgodnie z art. 87 Konstytucji, do źródeł powszechnie obowiązującego prawa zaliczane są ratyfikowane umowy międzynarodowe. Sytuacja ta jest szczególnie uciążliwa także i z tego względu, że do chwili obecnej nie istnieją regulacje prawne w pragmatykach „służb mundurowych”, które umożliwiłyby funkcjonariuszom skuteczne dochodzenie roszczeń przed sądem za zaległe świadczenia finansowe.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. - Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147), uprzejmie proszę Pana Ministra o ustosunkowanie się do podnoszonego przeze mnie problemu i udzielenie informacji o sposobie jego rozwiązania.

Z wyrazami szacunku

zał. 1

/-/

Do wiadomości:

Dyrektor Generalny Służby Więziennej